

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

16 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Ion Guzun, Victor Boico, Dumitru Mardari,
Maria Ghervas,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Dumitru Calendari, împotriva sentinței Judecătoriei Cahul din 28 septembrie 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 29 ianuarie 2019, în privința inculpatului

Rotari Evgheni.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 23.03.2018 – 28.09.2018,
instanța de apel: 16.11.2018 – 29.01.2019,
instanța de recurs: 20.03.2019 – 16.04.2019.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul din 28 septembrie 2018, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Rotari Evgheni a fost condamnat în baza art. 186 alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de **487,5** unități convenționale, ce constituie 24.375 lei.

De la inculpat s-a încasat, în beneficiul SA „Moldtelecom” prejudiciul material în sumă de 60.739,09 lei.

Cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare de la inculpat, a fost respinsă.

2. Instanța a constatat că, inculpatul Rotari Evgheni, la 14 ianuarie 2018, în jurul orei 23.00, fiind pe strada din s. Alexanderfeld, r-nul Cahul, având scop de cupiditate, înarmându-se în prealabil cu un dispozitiv de urcat pe stâlpi și un foarfece pentru tăiat fier, prin tăiere și deteriorare a sustras pe ascuns 300 metri de cablu, de comunicație electronice, de marca TPPppZP 100x2x0,4, cu prețul

fiecărui metru de 83,92 lei, cauzând SA „Moldtelecom” un prejudiciu material în sumă de 25.427,76 bani.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut integral vina, solicitând judecarea cauzei în procedura simplificată, prevăzută la art. 364¹ Cod de procedură penală.

Deoarece, probele administrate confirmă dovedită pe deplin vinovăția inculpatului, acțiunile lui urmează a fi încadrate în baza art. 186 alin. (1) Cod penal, ca furt, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane.

La stabilirea pedepsei inculpatului, instanța a ținut cont de prevederile art. 16, 61, 75 Cod penal, că infracțiunea săvârșită face parte din categoria celor ușoare, că inculpatul a recunoscut vina, a contribuit la investigarea cazului, a solicitat judecarea cauzei în baza probelor administrate în cadrul urmăririi penale, că lipsesc circumstanțe atenuante și agravante, concluzionând că urmează a-i fi aplicată o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 487,5 unități convenționale, în conformitate cu prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

3. Procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Sergiu Mîțăblândă, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 186 alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 550 unități convenționale.

Apelantul a invocat că instanța nu a luat în considerare că în cazul aplicării prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, limita minimă a pedepsei se va aprecia conform art. 64 alin. (3) Cod penal, adică de 500 unități convenționale, chiar dacă la reducerea a $\frac{1}{4}$ a limitei se obține o valoare sub limita generală.

Instanța nu era în drept să micșoreze cuantumul amenzii conform criteriilor generale de individualizare a pedepsei.

Potrivit art. 64 alin. (3) Cod penal, mărimea amenzii pentru persoanele fizice se stabilește în limitele de la 500 la 3000 unități convenționale, iar pentru infracțiunile săvârșite din interes material – pînă la 20.000 unități convenționale, luându-se ca bază mărimea unității convenționale la momentul săvârșirii infracțiunii.

Raportând dispoziția art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală la sancțiunea stabilită în art. 186 alin. (1) Cod penal, se constată că noile limite de care urmează să se țină cont la stabilirea pedepsei sub formă de amendă cea minimă este 487,5 unități convenționale, iar cea maximă trebuie să depășească de 500 unități convenționale.

Drept urmare, având în vedere prevederile art. 64 alin. (3), și noi limite maxime și minime a pedepsei cu amenda, rezultate în urma reducerii pedepsei cu $\frac{1}{4}$ conform art. 364¹ Cod de procedură penală, pentru săvârșirea infracțiunii de art. 186 alin. (1) Cod penal, inculpatului urmează să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de amendă mai mare de 500 unități convenționale, fiindcă limita generală prevăzută de art. 64 alin. (3) Cod penal, nu poate fi redusă.

Asigurarea aplicării de către instanțele judiciare a unor măsuri aspre de pedeapsă față de persoanele vinovate de săvârșirea infracțiunilor din această categorie constituie unul din mijloacele eficiente de luptă împotriva acestui flagel.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 29 ianuarie 2019, apelul a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a statuat că la stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de fond a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 64, 75 Cod penal,

La caz, prima instanță corect a aplicat pedeapsa cu amendă în mărime de 487.5 unități convenționale, reieșind din limitele noi stabilite conform prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Art. 186 alin. (1) Cod penal prevede pedeapsa cu amendă în mărime de până la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 240 de ore sau cu închisoare de până la 2 ani. Punându-se accent pe prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, pedeapsa cu amendă în mărime de 487.5 unități convenționale, corect a fost aplicată.

Neaplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, în cazul, în care se examinează cauza în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, dar a prevederilor art. 64 alin. (3) Cod penal, după cum invocă procurorul, duce la defavorizarea situației inculpatului.

Art. 3 alin. (2) Cod penal, enunță că interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii penale sunt interzise.

De aici rezultă că aplicarea prevederilor art. 64 alin. (3) Cod penal vine în contradicție cu prevederile art. 3 alin. (2) Cod penal, circumstanță ce denotă necesitatea aplicării anume a prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, și nu cele ale art. 64 alin. (3) Cod penal, cum invocă procurorul.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Dumitru Calendari, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul indicat că instanțele nu au individualizat pedeapsa potrivit prevederilor art. 61, 75 Cod penal, și a practicii constante, soldată cu stabilirea unei pedepse neechitabile.

Instanța de apel urma să i-a în considerație dispozițiile părții generale a Codului penal, și anume prevederile art. 64 alin. (3) Cod penal, conform cărora, limita minimă generală a pedepsei sub formă de amendă constituie 500 unități convenționale și care nu mai poate fi redusă, deoarece potrivit art.75 alin.(1) Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea special a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale.

Hotărârea în cauză contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție, din 05.06.2018, pe cauza Chirtoaca Maria.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10), 16) Cod de procedură penală

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care

se întemeiază soluția și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect se atestă că instanțele de fond și cea de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Conform art. 75 alin. (1) Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și **în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale** a prezentului cod. În corespundere cu art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă. Potrivit art. 64 alin. (3) Cod penal, mărimea amenzii pentru persoanele fizice se stabilește în limitele de la **500** la 3000 unități convenționale.

În corespundere cu jurisprudența națională, limita minimă se va reține, având în vedere stipulările art. 64 alin. (3) Cod penal, conform cărora, limita minimă generală a pedepsei sub formă de amendă constituie **500** de unități convenționale și care nu mai poate fi redusă (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 13 din 16.12.2013 cu privire la aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală de către instanțele judecătorești, pct. 34.*).

În pofida acestor prescripții legale, potrivit dispozitivului și descriptivului sentinței, instanța de fond (*pct. 1., 2. din decizie*), stabilindu-i pedeapsa inculpatului în condițiile beneficiii de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă, i-a aplicat în baza art. 186 alin. (1) Cod penal, amendă în mărime de **487, 5** unități convenționale.

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, aplicând inculpatului pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

În al doilea rând, potrivit art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală. În corespundere cu art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeierile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, conform descriptivului și dispozitivului deciziei atacate (*pct. 4. din decizie*), nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, nominalizate supra, repetându-le întocmai, nu a desființat sentința și nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea

cauzelor în primă instanță în aspectul vizat, menținând o sentință neîntemeiată legal.

Mai mult, concluzia că *instanța de fond corect a aplicat inculpatului Rotari E. pedeapsa cu amendă, în limitele legii și cu aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, pentru infracțiunea prevăzută la art.186 alin. (1) Cod penal*, contravine prevederilor art. 64 alin. (3) Cod penal, potrivit căruia mărimea amenzii pentru persoanele fizice se stabilește în limitele de la **500** la 3000 unități convenționale, coroborate cu cele din art. 75 alin. (1) Cod penal care prevede că persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și **în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale** a prezentului cod, care stabilesc clar și fără echivoc că în toate cazurile, inclusiv în situațiile prescrise în art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, amenda penală minimă nu poate fi mai mică de **500** unități convenționale.

Or, în corespundere cu jurisprudența națională, limita minimă se va reține, având în vedere stipulările art. 64 alin. (3) Cod penal, conform cărora, limita minimă generală a pedepsei sub formă de amendă constituie **500** de unități convenționale și care nu mai poate fi redusă (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 13 din 16.12.2013 cu privire la aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală de către instanțele judecătorești, pct. 34.*).

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că atât prima instanță, cât și instanța de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, că au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, și că recursul ordinar este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Dumitru Calendari, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 29 ianuarie 2019, în privința inculpatului Rotari Evgheni x, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 08 mai 2019.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Ion Guzun

Victor Boico

Dumitru Mardari

Maria Ghervas